

Emeli aň: Howpdan has köp mümkinçilik, gorkudan has köp ösüş

Category: Kitapcy, Romanlar, Ylym we tehnologiýa

написано kitapcy | 26 января, 2025

Emeli aň: Howpdan has köp mümkinçilik, gorkudan has köp ösüş

EMELI AÑ: HOWPDAN HAS KÖP MÜMKINÇILIK, GORKUDAN HAS KÖP ÖSÜŞ

Soňky wagtlar emeli aňyň (AI) howpludygy we onuň heläkçilige eltjekdigi barada gürrüňler köpeldi. Tehnologiýanyň çalt depginler bilen ösýän we gündelik durmuşyň köp ugurlaryny özgerdýän döwürde, elbetde, emeli aň seresaplyk bilen çemeleşmeli tema bolup durýar. Ýöne esasan ylmy-fantastik romanlardan alnan gözgyny ýagdaýlardan doly bu gürrüňler AI-niň howpludygyny ulaldyp, onuň potensial peýdasynyň üstüni örtýär.

AI-niň potensial howplaryna üns bermegiň olardan habarly bolmak we ätiýaçlyk çärelerini görmek möhümdigine şübhelenmeýäris. Emma bu AI-niň jemgyýetimiz we ykdysadyýetimiz üçin hödürleýän üýtgeşik mümkinçiliklerini äsgermezlik etmelidigimizi aňlatmaýar. Mysal üçin, AI saglygy goraýyş ulgamyna has takyk diagnoz goýup, ulgamda netijeliligi ýokarlandyryp, bilim boýunça şahsy okuw tejribelerini berip bilýär.

Aslynda, emeli aň tehnologiýasyna bolan gorkynyň köpüsi gözegçilikden çykan robotlaryň adamzada agalyk etjekdigi baradaky toslama esaslanýar. Emma bu garaýyş köp alymlar goldamaýarlar. Hat-da Azimow ýaly meşhur ylmy-fantastik ýazyjylar hem adamzat bilen uýgun AI geljegini öňünden aýtdy.

Aýzek Azimow «Robotehnikanyň üç kanuny» ady bilen robotlaryň ahlak ýörelgesini döretdi:

1. Robot adama zyýan ýetirmeli däl ýa-da adamyň zyýan çekmegine boş seredip durmaly däl.

2. Robot, eger birinji kanuna ters gelmedik ýagdaýda, adamyň buýruklaryna gulak asmalydyr.

3. Robot birinji we ikinji kanunlara garşy gelmedik ýagdaýda özüni goramaga borçludur.

Bu kanunlar adam merkezli AI ahlagy baradaky görnüşini hödürleýär we AI-niň adamzada zyýan ýetirmek mümkinçiligini çäklendirýär. Emma Azimowyň kanunlary diňe başky kanunlardyr. Tehnologiýanyň ilerlemegi bilen AI-niň ahlak kadalaryny we düzgünlerini hemişe täzelemeli we gaýtadan baha bermelidir.

Gorky we howplary boýun alyp, AI-niň hödürleýän mümkinçiliklerini hem goşmak zerurdyr. Eger-de biz bu tehnika ahlak we oýlanyşykly çemeleşsek, has adalatly, netijeli we progressiw jemgyýet döredip bileris. Betbagtçylykly ýagdaýyň deregine, AI-niň adamlaryň durmuşyny gowulandyrmak we dünýäni gowulandyrmak mümkinçiligine üns bermelidiris.

Sözsoňy hökmünde, AI-ni gözegçilikde saklamagyň we ony adam merkezli ahlak esasyňyň içinde ösdürmegiň wajypdygyna düşünmek zerurdyr. Munuň üçin oýlandyryjy pikir alyşma we dogry düşündiriş talap edilýär. Ylym we tehnologiýa